

En pedagogisk planering i samhällskunskap och svenska i åk 9

Arbetsliv

Hur fungerar arbetslivet och hur kan det komma att se ut i framtiden?

Detta arbetsområde syftar till att ge dig mer förståelse om och bakgrund till hur arbetslivet fungerar och ser ut. Arbetet tar en stor del av våra liv mellan 19 och 65 år och präglar vår personlighet, vår tillhörighet och vårt välbefinnande. Hur formas individer av arbetslivet och hur ser jämställdheten ut? Vilka är framtidens arbeten och hur går det till att skriva en jobbsökan och ett CV? Detta är några av de frågor som vi ska besvara under det här arbetsområdet. Dessutom är det en träning i att söka information på Internet om olika möjligheter och val inför framtiden.

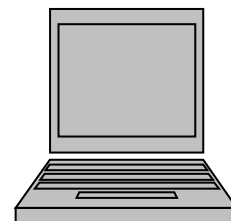
Ämnets syfte

Genom undervisningen i ämnet SAMHÄLLSKUNSKAP ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att ...

- reflektera över hur individer och samhällen formas, förändras och samverkar
- analysera samhällsstrukturer med hjälp av samhällsvetenskapliga begrepp och modeller
- söka information om samhället från medier, Internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet, och

Genom undervisningen i ämnet SVENSKA ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att ...

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer, och
- söka information från olika källor och värdera dessa.

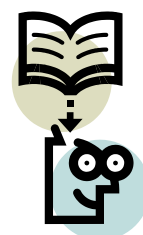
Ur läroplanens kapitel 2:

Skolans mål är att varje elev

- kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden,
- har inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv, och
- har kännedom om möjligheter till fortsatt utbildning i Sverige och i andra länder.

Centralt innehåll i samhällskunskap

- Arbetsmarknadens och arbetslivets förändringar och villkor, till exempel arbetsmiljö och arbetsrätt.
- Utbildningsvägar, yrkesval och entreprenörskap i ett globalt samhälle.
- Några orsaker till individens val av yrke och till löneskillnader.
- Skillnader mellan människors ekonomiska resurser, makt och inflytande beroende på kön, etnicitet och socioekonomisk bakgrund.
- Sambanden mellan socioekonomisk bakgrund, utbildning, boende och välfärd.
- Begreppen jämlikhet och jämställdhet.

Centralt innehåll i svenska

- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag.

Tid för arbetet: ca 3 veckor; två veckor före praon och en vecka efter

Elevinflytande

Eleverna har före arbetsområdet om arbetsliv fått besvara följande frågor:

- Vad känner du till om arbetslivet?
- Vad vill du veta mer om?
- Hur lär du dig bäst?/ Hur vill du arbeta?

Utifrån elevernas svar och kursplanens krav har vi därefter satt ihop den här pedagogiska planeringen. När arbetsområdet är avslutat utvärderar eleverna sitt arbete och kommer med förslag på förbättringar, vilka vi kan ha som stöd i vårt fortsatta planerande.

Konkreta mål för arbetsområdet:

När arbetsområdet är avslutat ...

Hur känns det att
gå till jobbet?

1. Förstår du begreppet arbetsmarknad samt reflekterar kring arbetets värde och varför vi arbetar.
2. Känner du till hur arbetslivet har förändrats genom historien
3. Förstår du vilka utbildningsvägar och yrkesval det finns möjlighet till. Dessutom har du funderat på vad det kan vara för yrkesval som intresserar dig.
4. Förstår du hur arbetsrätt och arbetsmiljö fungerar och kan koppla detta till din prao.
5. Känner du till vilka de två stora parterna på arbetsmarknaden är, vilka som utgör arbetsmarknadens organisationer och hur de fungerar.
6. Känner du till vad begreppen jämställdhet och jämlikhet betyder samt reflekterar kring jämställdhet i arbetslivet kopplat till din praoplats
7. Känner du till om entreprenörskap i ett globalt samhälle.
8. Behärskar du de olika ord och begrepp som förekommer i arbetsområdet.
9. Kan du skriva en platsansökan och en meritförteckning (CV)

Arbetsuppgifter:

Mål 1: (Impuls samhälle 3 sid 12-13)

- a) Vad menas med begreppet arbetsmarknad?
- b) Vad är det för skillnad på avlönat arbete (förvärvsarbete) och oavlönat arbete? Ge exempel!
- c) Varför blir det arbetslöshet?
- d) Varför arbetar vi egentligen och varför är arbetet viktigt för oss människor? Reflektera!
- e) Du ska snart ut på prao. Vad har du för förväntningar på praon? Skriv kort ner dina tankar!

Mål 2: (SO direkt samhälle 2 sid 23 och 33-35)

- f) Vilka förändringar har skett i både samhället och arbetslivet de senaste 200 åren?
- g) Hur ser framtidens arbetsmarknad ut?

Mål 3: (Impuls samhälle 3 sid 26-30)

- h) I februari nästa år ska du söka till gymnasiet. Vet du vad du ska söka eller har du inte en aning. Skriv ner några tankar kring gymnasievalet.
- i) Vad har du för drömyrke? Skriv ner tre olika drömyrken! Varför är dessa dina drömyrken? Vad krävs för att du ska kunna uppnå något av dem?
- j) Gör intressetestet på arbetsförmedlingens hemsida. Vilket yrke passar dig bäst?

Mål 4: (SO direkt samhälle 2 sid 27-28 och Impuls samhälle 3 sid 26-30)

- k) Vad har man som arbetstagare för olika rättigheter när det gäller arbetstid, semester, sjukdom?
- l) Vad finns det för regler kring ungas arbete?
- m) Hur ska en bra arbetsmiljö vara?

Mål 5: (SO direkt 2 s 20-21, 24-27 Impuls samhälle 3 s 21-23)

- n) Vilka är de två olika parterna på arbetsmarknaden?
- o) Vilka är de två parternas olika organisationer?
- p) Förklara hur dessa organisationer arbetar!

Mål 6: (SO direkt 2 s 29-31, Impuls 3 s 24-25)

- q) Vad menas med jämställdhet och jämlikhet?
- r) Hur ser det ut i arbetslivet idag med jämställdhet och jämlikhet och vad anser du kan behöva göras för att förbättra situationen?

Mål 7: (Film Entreprenörskap i fokus)

s/ Du vet vilka egenskaper som kännetecknar begreppet entreprenörskap - hur du kan använda dig av dessa i ditt "skolliv" och vad de kan betyda för dig i ditt framtida arbetsliv.

Mål 8:

t/ Ord och begrepp att kunna hämta du från övriga mål

Mål 9 – svenska/sva:

- * Läs novellen Anställningsintervjun i Andra novellboken och diskutera
- * Läs om platsansökan och meritförteckning i Genrekoden skriva sid 113-117.
- * Arbeta med uppgifterna under rubrikerna Tala om texten och Diskutera sid 115 och 117.
- * Skriv en platsansökan om ett sommarjobb till din praoplats eller till en annan arbetsplats! Skriv även en meritförteckning (CV)! Lämna in
- * Arbeta två och två och gör en egen jobbintervju!
- * Du som inte redovisade din prao muntligt i åk 8 ska du göra det nu!

Om du hinner: Skriv: uppgift 2 i Genrekoden skriva sid 115

Pröva andra genrer: uppgift 2 i Genrekoden skriva sid 117

Kom ihåg att titta på! www.ibiblioteket.wikispaces.com

Användbara Internetsidor att jobba med i detta område:

<http://www.gymnasieguiden.se/>

<http://www.arbetsformedlingen.se/For-arbetssokande.html>

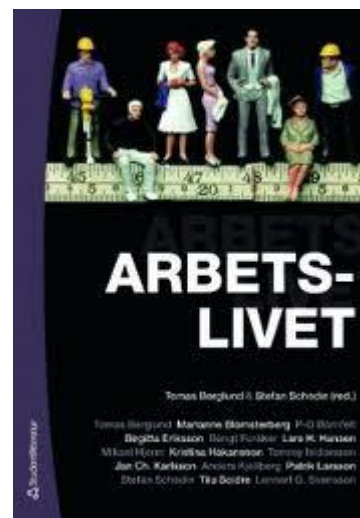
<http://yrmis.se/sv/>

<http://www.ekonomifakta.se/Fakta/Arbetsmarknad/>

<http://www.lo.se/>

http://www.av.se/publikationer/broschyror/adi_043.aspx

<http://www.svensktnaringsliv.se/>

Källa: cdon.se

Undervisning och arbete

Under lektionerna kommer du att ...

... arbeta med konkreta mål i läroböcker, artiklar och Internet

... reflektera och diskutera kring olika frågor som uppstår kring yrken och framtidsval

... se olika filmer om arbetsorganisationer och yrken

... göra olika övningar som har med prao att göra före och efter prao

forts.

... **Sv:** skriva en platsansökan och ett CV + se filmen Vägen till jobbet (14 min)+ läsa novellen

Anställningsintervjun och göra en egen intervju parvis

120929/ SO- och sv/svalärarna

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 9

- **Sv:** Eleven kan skriva olika slags texter med **viss** språklig variation, **enkel** textbindning samt **i huvudsak** fungerande anpassning till texttyp, språkliga normer och strukturer.
- **Sh:** Eleven ska ha **grundläggande** kunskaper om olika delar av samhället, här i form av arbetsliv och arbetsmarknad. Ska kunna använda begrepp på ett **i huvudsak** fungerande sätt. Ska kunna beskriva **enkla samband** inom det området och ska också kunna föra **enkla resonemang** om hur individer och samhället påverkas av hur det fungerar på arbetsmarknaden och ska då beskriva **enkla samband** mellan olika faktorer som har betydelse för individers möjligheter att påverka sin egen och andras livssituation.

Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 9

- **Sv:** Eleven kan skriva olika slags texter med **relativt god** språklig variation, **utvecklad** textbindning samt **relativt väl** fungerande anpassning till texttyp, språkliga normer och strukturer.
- **Sh:** Eleven ska visa **goda** kunskaper om olika delar av samhället, här i form av arbetsliv och arbetsmarknad. Ska kunna använda begrepp på ett **relativt väl** fungerande sätt. Ska kunna beskriva **förhållandevis komplexa** samband inom det området och ska också kunna föra **relativt väl** utvecklade resonemang om hur individer och samhället påverkas av hur det fungerar på arbetsmarknaden och ska då beskriva **förhållandevis komplexa** samband mellan olika faktorer som har betydelse för individers möjligheter att påverka sin egen och andras livssituation.

Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 9

- **Sv:** Eleven kan skriva olika slags texter med **god** språklig variation, **välutvecklad** textbindning samt **väl** fungerande anpassning till texttyp, språkliga normer och strukturer.
- **Sh:** Eleven ska visa **mycket goda** kunskaper om olika delar av samhället, här i form av arbetsliv och arbetsmarknad. Ska kunna använda begrepp på ett **väl fungerande** sätt. Ska kunna beskriva **komplexa samband** inom det området och ska också kunna föra **välutvecklade och nyanserade** resonemang om hur individer och samhället påverkas av hur det fungerar på arbetsmarknaden och ska då beskriva **komplexa** samband mellan olika faktorer som har betydelse för individers möjligheter att påverka sin egen och andras livssituation.